

Ungdata som verktøy i folkehelsearbeidet

Kunnskapsbasert folkehelsearbeid

Jens Harald Garden, spesialrådgjevar, Hordaland fylkeskommune

«Et effektivt folkehelsearbeid av god kvalitet må bygge på kunnskap om helse og helseutfordringer, hva som påvirker helsen og hvilke virkemidler og tiltak som har effekt».

(Meld. St. 19 – Folkehelsemeldingen, 2014-2015)

«Innsatsen må rettes mot sentrale helseutfordringer og påvirkningsfaktorer for disse. Dette krever gode helseanalyser, nasjonalt, regionalt og lokalt».

(Meld. St. 19 – Folkehelsemeldingen, 2014-2015)

Regional plan for folkehelse - Fleire gode leveår for alle -

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

Regional plan for folkehelse - «*Fleire gode leveår for alle*» - skal bidra til eit langsiktig og systematisk folkehelsearbeid i kommunane, fylkeskommunen og statlege organ.

«*Fleire gode leveår for alle*» har som mål å jamne ut sosiale helseskilnader. Ved hjelp av gode befolkningsstrategiar kan vi nå mange. Særs viktig for å sikre god helse for framtidige generasjoner, er førebyggjande og helsefremjande innsats retta mot barn og unge. Denne planen omfattar også universell utforming. I eit godt universelt utforma samfunn kan alle delta på like vilkår.

OSTERØY KOMMUNE

FI

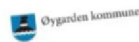
LIN

HE
PÅ

Ove
Lov
Mar

Folkehelseoversikt 2015

- Brukssjaren

FOLKEHELSEOVERSYN Øygarden kommune 2015

Rådmannen 5. november 2015

Det systematiske folkehelsearbeidet

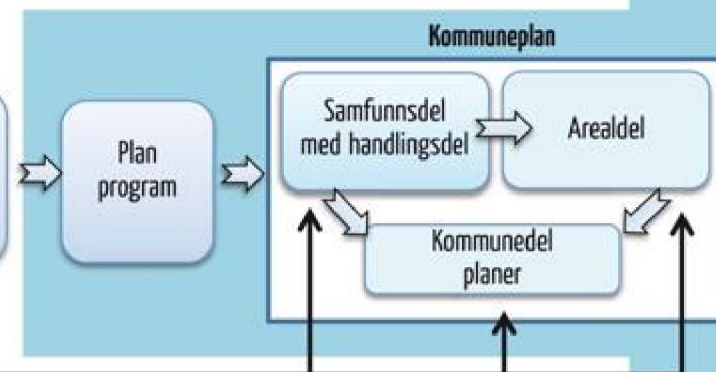
Folkehelseloven:

Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer.

Plan- og bygningsloven (pbl):

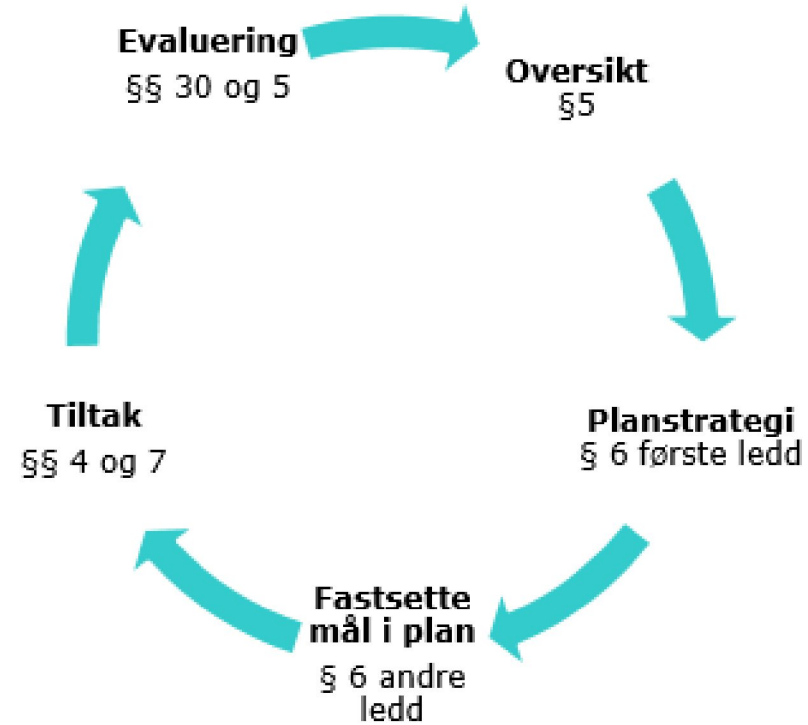

Kommuneloven:

Fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet. Mål og styringsstrategier skal inngå i kommuneplaner etter plan- og bygningsloven.

Det systematiske folkehelsearbeidet

§ 5. Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen

Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal blant annet baseres på:

- a) opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig etter §§ 20 og 25,
- b) kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 og
- c) kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse.

Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller.

Ungdata-undersøkelsene gir gjennom kartlegging av den lokale oppvekstsituasjonen informasjon som er godt egnet til bruk i kommunal plan- og utviklingsarbeid. Undersøkelsene gir verdifull informasjon om levekår, trivsel, trygghet, helse og levevaner.

§ 5. *Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen*

Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal blant annet baseres på:

- a) opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig etter §§ 20 og 25,
- b) kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 og
- c) kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse.

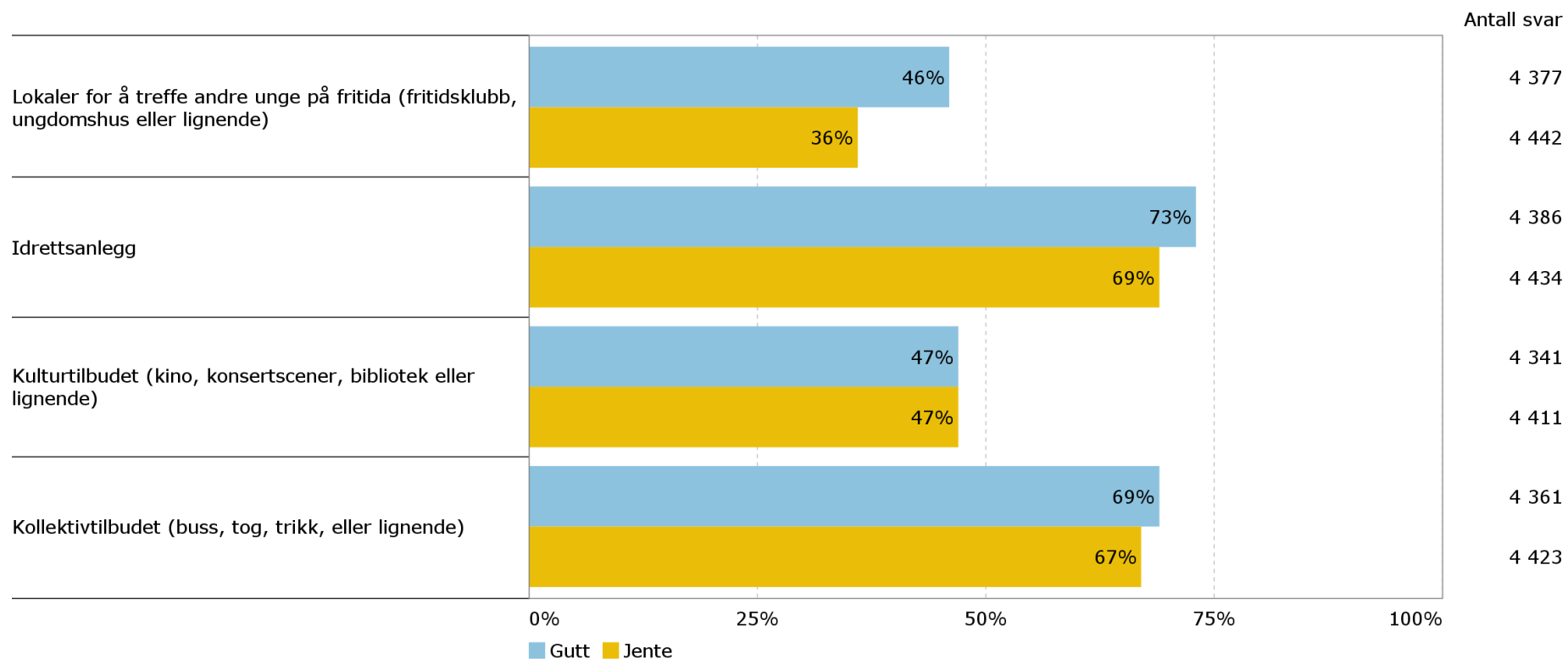
Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller.

...vurdere konsekvenser og årsaksforhold...

1. **Folkehelseutfordring**
2. **Vurdering av konsekvensar**
3. **Vurdering av årsaksforhold (tilhøve)**
4. **Moglege forklaringer**

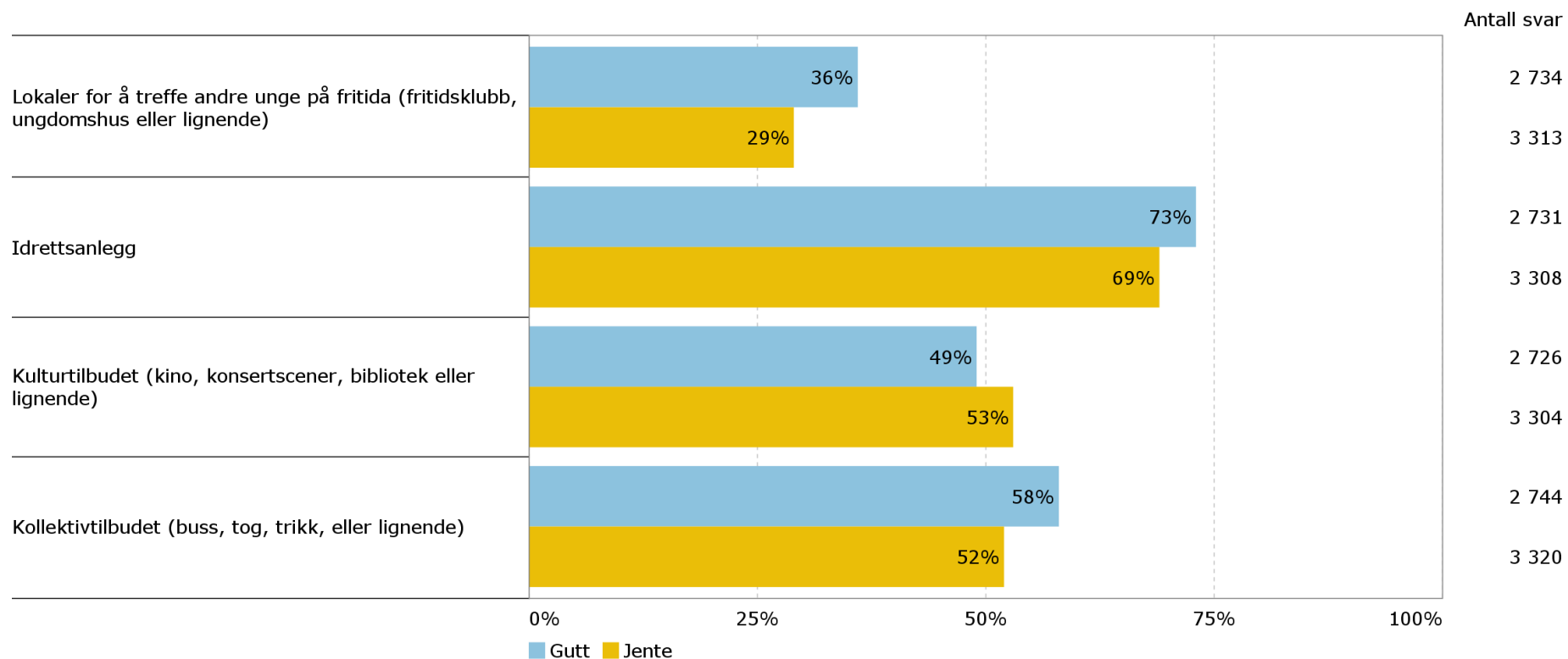
1. Folkehelseutfordring; opplevelse av nærmiljøkvaliteter (ungdomsskuleelevar)

Tenk på områdene rundt der du bor. Hvordan opplever du at tilbudet til ungdom er når det gjelder ... (Prosentandel som har svart 'svært bra' eller 'nokså bra')

1. Folkehelseutfordring; opplevelse av nærmiljøkvaliteter (elevar på vidaregåande skule)

Tenk på områdene rundt der du bor. Hvordan opplever du at tilbudet til ungdom er når det gjelder ... (Prosentandel som har svart 'svært bra' eller 'nokså bra')

Nærmiljøkvaliteter:

*Med nærmiljøkvaliteter menes faktorer i nærmiljøet som fremmer eller motvirker folkehelsen. Nærmiljø omfatter både fysiske og sosiale forhold, samspillet mellom mennesker og mellom mennesker og deres fysiske omgivelser. **Nærmiljøfaktorer påvirker muligheten for deltakelse, inkludering og trivsel.***

Helsedirektoratet, helsekonsekvensutredning

- Påvirkes opplevelsen av trygghet?
- Påvirkes rekreasjons- og aktivitetsmuligheter?
- Påvirkes tilgang til kulturtilbud?
- Påvirkes tilgang til kollektivtilbud?

3. Vurdering av årsaksforhold

Kva kan årsakene vere til at jenter opplever nærmiljøkvalitetar som dårlegare enn gutar?

- **Interesser**
- **Tilbodet i nærmiljøet (type anlegg, individuelle aktivitetar**
- **Medverknad**

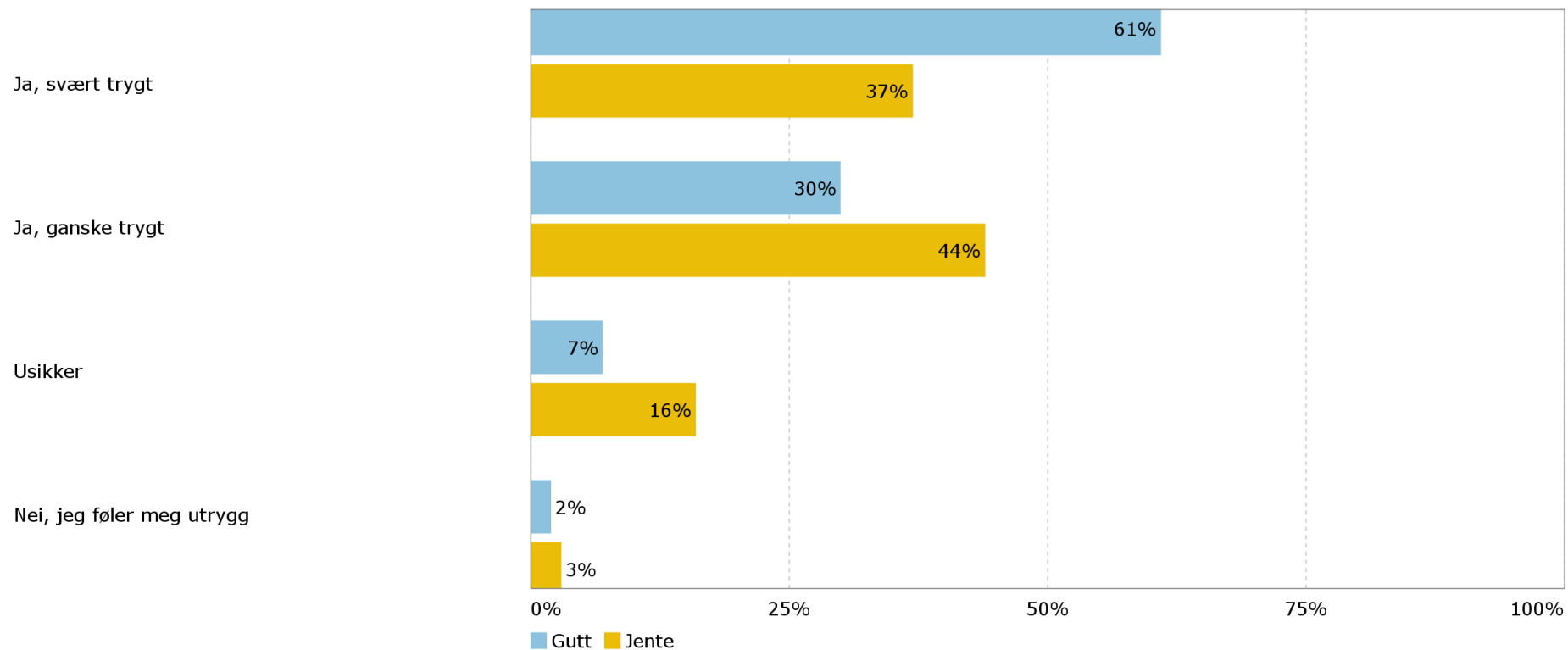
4. Moglege forklaringar

Kva kan årsakene vere til at jenter opplever nærmiljøkvalitetar som dårlegare enn gutar?

Vurdering av moglege forklaringar...

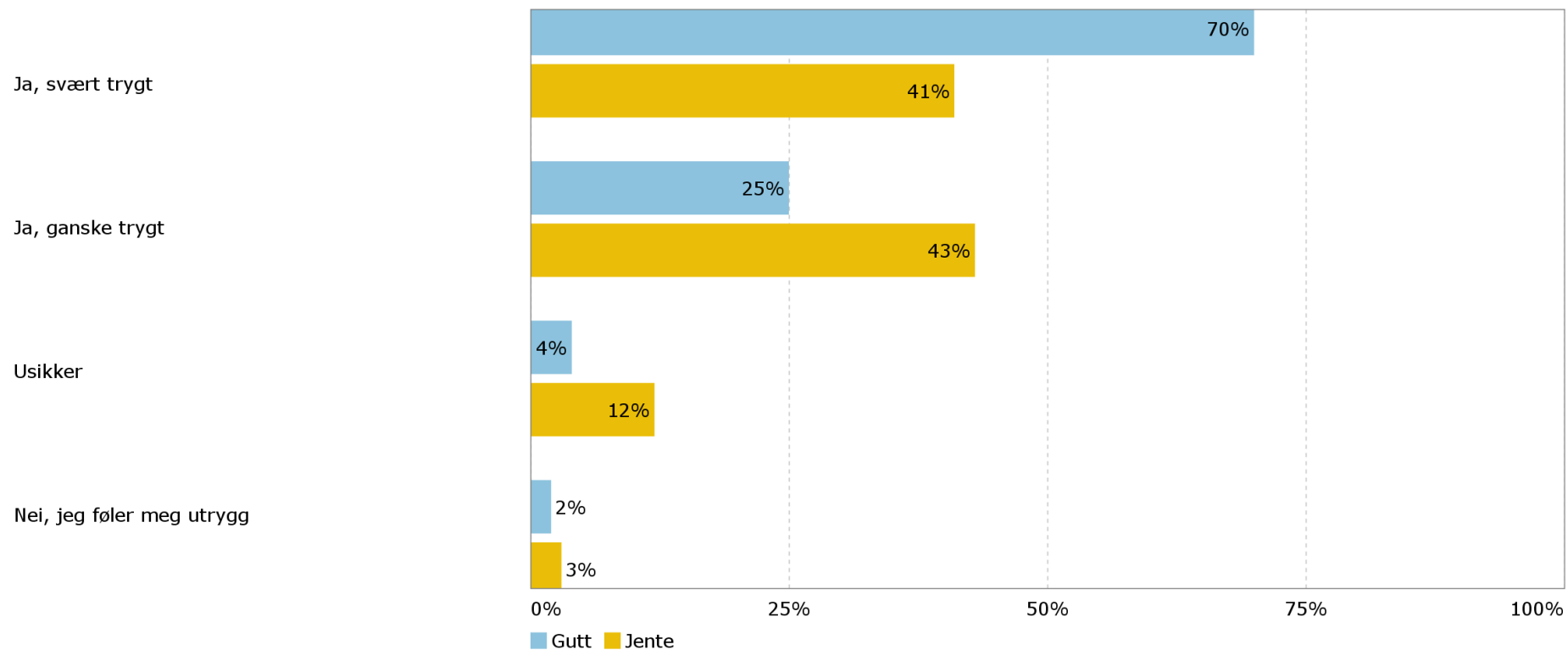
Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor? (elevar i ungdomsskulen)

Antall svar 9092

Når du er ute om kvelden, opplever du det som trygt å ferdes i nærområdet der du bor? (elevar i vgs)

Antall svar 6176

Kva kan årsakene vere til at jenter opplever nærmiljøkvalitetar som dårligere enn gutar?

Diskutere funna i lys av lokal kunnskap
(invitere seg sjølv inn eller arrangere diskusjonsgruppe om funna):

- ta kontakt med sektorleiarar (kommunalsjefar) med ansvar for
 - barnehage
 - skule
 - kommuneoverlege
 - «helsesøster»
 - rektor
 - politi
 - kultursjef
 - idrett og friluftsliv
 - lokalt nav-kontor

I store kommunar: er det skilnad mellom ulike delar av kommunen?

«Et effektivt folkehelsearbeid av god kvalitet må bygge på kunnskap om helse og helseutfordringer, hva som påvirker helsen og hvilke virkemidler og tiltak som har effekt».

(Meld. St. 19 – Folkehelsemeldingen, 2014-2015)

PROGRAM FOR FOLKEHELSEARBEID I KOMMUNENE 2017-2027

En satsing for å fremme barn og unges
psykiske helse og livskvalitet

 Helse- og omsorgsdepartementet

 folkehelseinstituttet

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Program for folkehelsearbeid i kommunene er en tiårig satsing for å utvikle kommunenes arbeid med å fremme befolkningens helse og livskvalitet. Satsingen skal bidra til å styrke kommunenes langsiktige og systematiske folkehelsearbeid jf. folkehelseloven. Programmet skal særlig bidra til å integrere psykisk helse som del av det lokale folkehelsearbeidet og fremme lokalt rusforebyggende arbeid. Barn og unge skal være en prioritert målgruppe. Det skal legges vekt på kunnskapsbasert utvikling og spredning av tiltak bl.a. for å styrke barn og unges trygghet, mestring og bruk av egne ressurser. Satsingen skal søke å hindre utenforskap ved å fremme tilhørighet, deltakelse og aktivitet i lokalsamfunnet.

PROGRAM FOR
FOLKEHELSEARBEID I
KOMMUNENE 2017-2027

Hovedinnretningen for programmet er samfunnsutvikling for god folkehelse og innebærer i denne sammenheng befolkningsrettet arbeid og oppmerksomhet mot påvirkningsfaktorer på helse. Utjevning av sosiale forskjeller i barn og unges helse og livskvalitet er en sentral ambisjon i satsingen.

PROGRAM FOR
FOLKEHELSEARBEID I
KOMMUNENE 2017-2027

2017:

- 5 fylkeskommunar tatt opp i programmet

Hordaland:

- Politisk vedtak om å søkje om å bli «Programfylke»
- Søknad sendast mars 2018
- Kontaktperson: Else Marie B. Aarø; Else-Marie.Brobakke.Aaro@hfk.no

PROGRAM FOR
FOLKEHELSEARBEID I
KOMMUNENE 2017-2027

